

A legtöbb tan – rejtett tan, és célja nem az, hogy felszabadítson, hanem hogy korlátozzon. Ne kérdezd, miért. Vigyázz a „Hogyan?”-nal. A „Miért?” elkerülhetetlenül paradoxonhoz vezet. A „Hogyan?” az ok és hatás univerzumának csapdájába zár. Mindkettő tagadja a végtelent.

AZ ARRAKIS APOKRIFÁJA

– Ugye, azt mondta Taraza, hogy már tizenegy ilyen Idaho ghola volt? Ez a tizenkettedik.

A vén Schwangyu Tisztelendő Anya szándékos keserűséggel beszélt, mikor a harmadik szint mellvédje mögül lenézett a magányos gyermekekre, aki a zárt pázsiton játszadozott. A Gammu bolygó fényes, délelőtti napjában szinte vakítóan ragyogtak az udvar fehér falai, és fénnel árasztották el az udvart, mintha erős reflektor irányulna a fiatal gholára.

„Kifogytunk! – gondolta Lucilla Tisztelendő Anya. Megengedett magának egy kurta biccentést, és arra gondolt, mennyire személytelenül hideg Schwangyu modora és szóhasználata. – Felhasználtuk a készleteinket. Küldj nekünk újakat!”

A fűvön játszó gyerek úgy tizenkét szabványévesnek látszott, de a látszat könnyen megtévesztő lehet egy gholánál, aki még nem ébredt tudatára eredeti emlékeinek. A gyerek ezt a pillanatot használta ki, hogy felnézzen a feje fölött figyelőkre. Izmos teste volt, bozontos haja alól pedig igen határozott tekintet csillogott a külvilágra. A sárga kora tavaszi napfény rövid árnyékot vetett a lába elé. A bőre sötétre barnult, de testének egy apró mozdulatára kék kezeslábasa elcsúszott, és a bal vállán halvány színű bőr vált láthatóvá.

– Ezek a gholák nemcsak költségesek, de rendkívül veszedelmesek is a számunkra – mondta Schwangyu. Hangja tompa és érzelemmentes volt, de ettől csak még erőteljesebb lett. Egy oktató Tisztelendő Anya hangja volt, aki tanítványához szól, és hangsúlyosan nyilvánvalóvá tette Lucilla számára, hogy Schwangyu egyike volt azoknak, akik ellenezték a gholatervet.

Taraza előzőleg figyelmeztette:

– Megpróbál majd meggyőzni.

– Tizenegy kudarc épp elég – mondta Schwangyu.

Lucilla Schwangyu ráncos arcára nézett, és hirtelen eszébe ötlött: „Egy nap majd én is öreg és ráncos leszek. És talán hatalom is a Bene Gesse-ritben”.

Schwangyu alacsony teremtés volt, s a Nővérek bonyolult ügyeinek intézése rányomta a kor bélyegét. Lucilla a küldetés-oktatás alapján tudta, hogy Schwangyu hagyományos fekete köpenye ösztövért testet rejt, melyet az öltöztető növendékeken és a számára kitenyészett férfiakon kívül aligha látott más. Schwangyu szája széles volt, alsó ajkát összehúzták a ráncok, az álla pedig hegyesen előremeredt. Hajlamos volt hirtelen, kurta megnyilatkozásokra, amit a beavatatlanok gyakran dühnek értelmeztek. A Gammu Erősség parancsnoka még a többi Tisztelendő Anyához képest is zárkózott volt.

Lucilla megint csak azt kívánta, bár többet tudna a gholaterv egészéről. Pedig Taraza épp elég világosan meghúzta a választóvonalat: Schwangyuban nem lehet megbízni, ha a ghol biztonságáról van szó.

– Szerintünk maguk a tleilaxiak ölték meg az előző tizenegy nagy részét – mondta Schwangyu. – Ez már önmagában is elárul valamit.

Schwangyu modorához igazodva Lucilla a szinte teljesen érzelemmentes várakozás csendes attitűdjét vette fel. A viselkedése azt mondta: „Talán fiatalabb vagyok nálad, Schwangyu, de én is teljes értékű Tisztelendő Anya vagyok”. Érezte magán Schwangyu pillantását.

Schwangyu látott már holoképeket Lucilláról, de az előtte álló hús-vér nő nyugtalanítóbb jelenség volt. Kétségtelenül kiválóan képzett bevéső. Semmiféle lencsével nem korrigált telikék szeme olyan átható pillantást kölcsönzött neki, ami jól illett ovális arcához. Ha fekete abaköpenyének csuklyáját hátravetette, ahogy most is, kilátszott barna haja, amit szoros hajcsattal fogott össze, de hátul szabadon hullott a hátára. Telt melleit még a legmerevebb anyagú köpeny sem tudta teljesen elfedni. Olyan genetikai vonalból származott, amely híres volt jó anyai természetéről – Lucilla már három gyermeket szült a Rendnek, s kettőt ugyanattól a férfitől. Igen, egy barna hajú, nagy mellű, anyai szépség.

– Nagyon keveset beszélsz – mondta Schwangyu. – Eszerint Taraza figyelmeztetett, hogy vigyázz velem.

– Van valami okod, hogy azt hidd, gyilkosok törnek a tizenkettedik gholára? – kérdezte Lucilla.

– Már meg is próbálták elpusztítani.

Különös, gondolta Lucilla, hogy mindig az „eretnokség” szó jut az eszébe, ha Schwangyura gondol. Hát létezhet eretnokség a Tisztelendő Anyák között? A szó vallásos felhangjai teljesen oda nem illőnek tűntek a Bene Gesserit összefüggésében. Hogyan lehetnének eretnek megmozdulások azok között, akik alapvetően manipulatíván állnak hozzá mindenféle vallási dologhoz?

Lucilla a gholára irányította figyelmét, aki éppen ebben a pillanatban cigánykerekezte körbe az udvart, aztán újra megállt, hogy szemügyre vegye a két nézőt a mellvéden.

– Milyen édesen produkálja magát! – viczorogta Schwangyu. Az öreges hang sem tudta teljesen leplezni a benne lappangó haragot.

Lucilla Schwangyura nézett. *Eretnokség*. Erre nem a másvéleményűség volt a megfelelő szó. Az ellenzékiesség sem fedte azt, amit a másik nőben érzékelt. Ez valami olyasmi volt, amitől széthullhat az egész Bene Gesserit.

Lázadás Taraza, a Főtisztelendő Anya ellen? Elképzelhetetlen! A Főtisztelendő Anyák egy uralkodó hatalmával rendelkeztek. Ha Taraza meghallgatta a tanácsot, és *utána* hozott döntést, akkor a Nővérek kötelesek voltak engedelmeskedni.

– Most nem alkalmas az idő új problémák előhozására! – mondta Schwangyu.

Világos volt, mit akar ezzel mondani. A Szétszóródás népe visszatér, és az Elveszettek közt vannak olyanok, akik szándékai fenyegetik a Nővéreket. *Tisztelet Matrónaí!* Mennyire úgy hangzik ez, mint a „Tisztelendő Anya”!

Lucilla megpróbálkozott egy felfedező célú kirohanással:

– Tehát úgy véled, hogy most inkább a Szétszóródás Tisztelet Matrónaíra kéne koncentrálnunk?

– Koncentrálni? Hah! Ők nem rendelkeznek a mi hatalmunkkal. Nem látszanak túl józannak, és nem uralkodnak a melanzson! Épp ezt akarják tőlünk, a fűszertudásunkat.

– Meglehet – mondta Lucilla. Nem akart engedni a hiányos bizonyítékoknak.

– Taraza Főtisztelendő Anyának elment a józan esze, hogy most ezzel a gholaüggyel játszadozik – mondta Schwangyu.

Lucilla hallgatott. A gholaterv kétségtelenül a Nővérek régi, fájó pontjára tapintott. A lehetőség, ha mégoly távoli is, hogy újabb Kwisatz Haderachot hozhatnak létre, dühödt félelemmel borzongatta meg őket. Babrálni a Zsarnok féregmaradványaival! Ez rendkívül veszélyes volt.

– Sosem szabad ezt a gholát a Rakisra vinni – morogta Schwangyu. – Ne zavarjuk fel az alvó férget!

Lucilla megint a ghola gyermekre nézett. A fiú most hátat fordított a mellvédnek és a két Tisztelendő Anyának, de volt valami a testtartásában, ami mutatta, hogy tudja, miről beszélnek, és most az ő válaszát várják.

– Nyilván látod, hogy korán hívtak, most még túl fiatal – mondta Schwangyu.

– Még sosem hallottam mély bevésődésről ilyen fiatal gyerek esetében – helyeselt Lucilla. Némi halovány öniróniát csempészett a hangjába, amiről tudta, hogy Schwangyu észreveszi és félreérti. A nemzés és az ezzel kapcsolatos szükségszerűségek irányítása mindig is specialitása volt a Bene Geseritnek. Használd a szerelmet, de kerüld el! Schwangyu most nyilván erre gondol. A Rend elemzői jól ismerték a szerelem gyökereit. Már a fejlődésük korai szakaszában megvizsgálták, de sosem merték kinevelni azokban, akik a hatásuk alatt álltak. Tűrd el a szerelmet, de védekezz ellene! – ez volt a szabály. Tudd, hogy ott van az ember genetikai felépítésének alapjában, egyfajta védőháló, mely a faj folytonosságát biztosítja. Használtad, amikor kellett, bizonyos kiválasztott egyénekbe – néha egy másik nővérbe – bevésted a Nővérek céljai kedvéért, tudván, hogy az illetőben ezután olyan erős kötelékek keletkeznek, melyek nem azonnal elérhetők a közönséges tudat számára. Mások is észrevehetik az ilyen kötelékeket, és kihasználhatják ennek következményeit, maguk a megkötöttek azonban tudattalanul táncolnak a muzsikára.

– Én nem arra utaltam, hogy hiba lenne bevésést alkalmazni nála – mondta Schwangyu, félreértve Lucilla hallgatását.

– Azt tesszük, amire parancsot kaptunk – korholta Lucilla. Ezt értse Schwangyu úgy, ahogy akarja.

– Akkor hát nem ellenzed azt, hogy a gholát a Rakisra vigyék – mondta Schwangyu. – Kíváncsi vagyok, hogy akkor is ilyen feltétel nélkül engedelmeskednél-e, ha ismernéd az egész történetet...

Lucilla mély levegőt vett. Most megtudja az egész Duncan Idaho-ghola dolgot?

– Van egy Sheeana Brugh nevű leánygyermek a Rakison – szölt Schwangyu. – Irányítani tudja az óriás férgeket.

Lucilla elrejtette riadalmát. *Óriás férgek! Nem Shai-hulud, nem Shaitan. Óriás férgek!* A Zsarnok által megjövendölt homokhajtó végül felbukkant!

– Én nem szoktam értelmetlenül fecsegni – mondta Schwangyu, amikor Lucilla továbbra is csendben maradt.

„Valóban nem – gondolta Lucilla. – És leíró címkéjén, nem pedig misztikus jelentősége nevének nevezel egy dolgot. És valóban a Zsarnokra gondolsz, II. Letóra, akinek végtelen álmait tudatgyöngyszemként hordozzák ezek a férgek. Vagy legalábbis ezt hitték el velünk.”

Schwangyu a gyepen játszó gyerek felé biccentett.

– Gondolod, hogy a gholájuk képes lesz hatni a lányra, aki irányítja a férgeket?

„Végre a lényegnél vagyunk!” – gondolta Lucilla, majd így szólt:

– Nincs szükségem egy ilyen kérdés válaszára.

– Te aztán tényleg óvatos vagy! – mondta Schwangyu.

Lucilla meggörbített háttal nyújtózkodott. „Óvatos? Igen, valóban.” Taraza akkor figyelmeztette: „Ahol Schwangyu benne van a dolgoban, ott különleges óvatossággal, de gyorsan kell cselekedned. Nagyon szűk az az időkeret, amikor sikerrel járhatunk.”

„Miben kell sikerrel járnunk?” – gondolta Lucilla. Oldalra pillantott, Schwangyura. – Nem értem, hogyan sikerülhetett a tleilaxiaknak tizenegy ilyen gholát megölni. Hogyan tudtak átjutni a védelmünkön?

– Most már itt van a bashar – mondta Schwangyu. – Talán meg tudja előzni a katasztrófát. – De a hangja arról árulkodott, hogy éppen ő maga sem hisz.

Taraza Főtisztelendő Anya azt mondta egykor: „Te vagy a bevéső. Mikor a Gammura érkezel, fel fogod ismerni a minta egy részét. De a feladatodhoz nincs szükség az egész ismeretére.”

– Gondolj az árra! – szölt Schwangyu, és lebamult a gholára, aki most guggolva tépkedte a *füvet*.

De Lucilla tudta, hogy a költségeknek semmi közük ehhez. A kudarc nyílt beismerése ennél sokkalta fontosabb volt. A Nővérek nem fedhették fel esendőségüket. De az a tény, hogy egy bevésőt korán hívtak, létfontosságú volt. Taraza tudta, hogy a bevéső ezt észreveszi, és felismeri a minta egy részét.

Schwangyu egyik csontos kezével a gyerek felé mutatott, aki visszatért magányos játékához, futkározott és bukfencezett a *füvön*.

– Politika... – mondta.

Semmi kétség, a Bene Gesserit politikája Schwangyu *eretnekségének* magján nyugszik – gondolta Lucilla. A belső viták kényességére rávilágít az a tény, hogy Schwangyut nevezték ki az itteni, Gammui Erősség vezetőjéül. Azok, akik szembeszálltak Tarazával, nem hajlandók az oldalvonalon ülni.

Schwangyu megfordult, és egyenesen Lucillára nézett. Elég szó hangzott már el. Eleget hallottak és szűrtek meg Bene Gesserit-tudatosságban nevelt elméik. A Káptalanház nagyon gondosan választotta ki ezt a Lucillát.

Lucilla érzekelte az idősebb nő vizsgálódását, de nem engedte ezt az érintést hozzáférni ahhoz a legbelsőbb célérzethez, amelyre minden Tisztelendő Anya támaszkodott a nehézségek idején. „Tessék! Nézzen csak meg!” Lucilla megfordult, és lágyan elmosolyodott, miközben a szemközti háztetőre pillantott.

Egy nehézlézeres, egyenruhás férfi tűnt fel ott, a Tisztelendő Anyákra nézett, aztán le, a gyerekekre.

– Az ki? – kérdezte Lucilla.

– Patrin, a bashar legkedvesebb segítője. Azt mondja, hogy csak a bashar tisztiszolgája, de valójában nem így van. Ezt még egy vak vagy egy hülye sem hinné el.

Lucilla szemügyre vette a férfit. Szóval, ez Patrin. Gammui bennszülött, Taraza ezt mondta. Maga a bashar választotta ki a feladatra. Vékony és szőke férfi, már túl öreg a katonáskodáshoz, de amikor a bashart előhívták visszavonultságából, ő ragaszkodott hozzá, hogy Patrinnal dolgozzon.

Schwangyu észrevette, hogyan néz Lucilla Patrinról a gholára, őszinte aggodalommal. Igen, ha a bashart visszahívták, hogy őrizze ezt az erősséget, akkor a ghola valóban hatalmas veszélyben van.

Lucilla hirtelen meglepetéssel dadogta:

– De miért... ő...

– Miles Teg parancsa – mondta ki Schwangyu a bashar nevét. – A ghola minden játéka edzés. Az izmokat fel kell készíteni arra a napra, amikor visszanyeri eredeti énjét.

– De hát nem egyszerűen csak gyakorol ott lenni! – mondta Lucilla. Érezte, hogy izmai önkéntelenül mozdulnak az ismerős edzőmozdulatokra.

– Csak a Nővérek titkos tanait nem osztjuk meg vele – szólta Schwangyu.

– Tudásunk tárházának szinte minden más része az övé lehet. – A hangja elárulta, hogy mindezt felettébb nemkívánatosnak tartja.

– Biztos senki sem hiszi, hogy ebből a gholából új Kwisatz Haderach lehet – vetette ellen Lucilla.

Schwangyu csak a vállát vonogatta.

Lucilla mozdulatlanul gondolkodott. Lehetséges, hogy egy gholából létre lehet hozni egy Tisztelendő Anya férfi megfelelőjét? Ez a Duncan Idaho megtanulhat oda benézni, ahová egy Tisztelendő Anya sem mert?

Schwangyu halkán, szinte csak motyogva beszélni kezdett:

– Ennek a tervnek a felépítése... veszélyes tervük van. Elkövethetik ugyanazt a hibát... – Nem fejezte be.

„Ők – gondolta Lucilla. – Az ő gholájuk.”

– Bármit megadnék érte, ha biztosan ismerném az Ix és a halszólítók szerepét ebben az egészben! – mondta Lucilla.

– Halszólítók! – Schwangyu már a gondolatára is megborzongott ennek a megmaradt női seregnek, amely valaha csakis a Zsarnokot szolgálta. – Ők hisznek az igazságban és a törvényességben!

Lucillának hirtelen gombóc keletkezett a torkában, de leküzdötte. Schwangyu éppen csak nyíltan nem mutatta ki ellenzékiességét. Mégis ő a parancsnok itt. A politikai szabály egyszerű: azoknak, akik ellenzik a tervet, szemmel kell tartaniuk, hogy a baj első jelére leállíthassák. De ez egy valódi Duncan Idaho-ghola ott lenn, a pázsiton. A sejtösszevetések és az Igazmondók is ezt igazolták.

Taraza azt mondta: „Meg kell tanítanod őt a szeretet minden formájára.”

– Nagyon fiatal – mondta Lucilla a gholát figyelve.

– Fiatal, igen – mondta Schwangyu. – Ezért gondolom, hogy most először az anyai szeretet gyermeki válaszát kelted fel benne. Aztán később majd... – vont a vállát Schwangyu.

Lucilla nem mutatott semmiféle érzelmi reakciót. Egy Bene Gesserit engedelmessé válik. „Én bevéső vagyok. Tehát...” Taraza parancsai és a bevésők különleges képzése egy meghatározott eseményvonalat szabtak meg.

– Van valaki, aki úgy néz ki, mint én, és az én hangomon beszél – mondta Lucilla. – Helyette csinálom a bevésést. Megkérdezhetem, ki az?

– Nem.

Lucilla csendben maradt. Nem számított eget rengető megnyilatkozásra, de már nemegyszer hallotta, hogy meglepően hasonlít Darwi Odrade Főbiztonsági Anyára. *A fiatal Odradera* – hallotta Lucilla több ízben is. Persze, Lucilla és Odrade is az Atreides-vonalhoz tartoztak, Siona leszármazottainak erős visszakeresztezéséből. A halszólítóknak nincs kizárólagos joguk azokhoz a génekhez! De egy Tisztelendő Anya Más Emlékei, még lineáris szelektivitásukkal és nőági korlátozottságukkal is fontos nyomokkal szolgáltak a gholaterv egészére vonatkozóan. Lucilla, aki előszeretettel támaszkodott annak a Jessica-személyiségnek a tapasztalataira, aki vagy ötezer év távolában volt a Rendek genetikai manipulációi alá temetve, most mélységes rettegést érzett ebből a forrásból. Itt valami családi mintázat volt. Olyan intenzív végzetérzést sugárzott, hogy Lucilla automatikusan belekezdett a félelem elleni litániába, amit a Nővérek szertartásai közül először tanult meg.

„Nem szabad félnem. A félelem az elme gyilkosa. A félelem a kis halál, mely teljes megsemmisüléshez vezet. Szembenézek félelmemmel. Hagyom, hogy áthaladjon rajtam, fölöttem. És amikor mögöttem van, utána fordítom belső tekintetemet, követem az útját. Amikor a félelem elment, nem marad semmi, csak én magam.”

Visszatért a nyugalma. Schwangyu, aki megérezte ebből valamit, hagyta, hogy a védelme kissé gyengüljön. Lucilla nem ostoba, nem különleges Tisztelendő Anya egy üres címmel és épphogy megfelelő háttérrel ahhoz, hogy tevékenységével ne hozza kellemetlen helyzetbe a Nővéreket. Lucilla igazi volt, és bizonyos reakciókat nem lehetett elrejtteni előle, még egy másik Tisztelendő Anya reakcióit sem. Nos, akkor hát ismerje meg teljesen ellenkezését ezzel a holdkóros, *veszedelmes* tervvel szemben!

– Nem hiszem, hogy a gholájuk megéri, hogy a Rakist láthassa – mondta Schwangyu.

Lucilla ezt elengedte a füle mellett.

– Mesélj valamit a barátairól! – mondta.

– Nincsenek barátai, csak tanítói.

– Velük mikor találkozom? – Nem vette le a szemét a szemközti mellvéd-ről, ahol Patrin támaszkodott hanyagul egy alacsony oszlophoz, készenlétben tartott lézerfegyverrel. Lucilla hirtelen rádöbbsent, hogy Patrin őt figyeli. Patrin a bashar üzenete. Schwangyu nyilvánvalóan látja és érti: *mi őrizzük őt!*

– Felteszem, hogy Miles Teg az, akivel ennyire találkozni akarsz – szolt Schwangyu.

– Többek között.

– Nem akarsz először a gholával kapcsolatba lépni?

– Már kapcsolatba léptem vele – biccenetett Lucilla a zárt udvar felé, ahol a gyerek megint mozdulatlanul állt, és felnézett rá. – Gondolkodó elme.

– Nekem csak a többiekről vannak jelentéseim – felelte Schwangyu –, de gyanítom, hogy ez a legokosabb a sorban.

Lucilla elnyomott egy önkéntelen borzongást a Schwangyu szavaiban és viselkedésében rejlő erőszakos ellenzékiség láttán. Semmiféle utalás nem volt arra, hogy a gyerek ott lent közönséges ember.

Míg Lucilla erre gondolt, felhők takarták el a napot, ahogy ez gyakran történt itt a napnak ebben a szakában. Hideg szél fújt át az erősség falai fölött, és végigsöpört az udvaron. A gyerek elfordult, és gyorsabban folytatta a gyakorlatokat, hogy ne fázzon.

– Hová megy, ha egyedül akar lenni? – kérdezte Lucilla.

– Leginkább a szobájába. Próbálkozott már mindenféle veszélyes szökési kísérlettel, de elvettük a kedvét az ilyesmitől.

– Rettenetesen gyűlölhet minket.

– Ebben biztos vagyok.

– Ezzel közvetlenül kell foglalkoznom.

– Egy bevéső biztosan nem kételkedik abban a képességében, hogy le tudja győzni a gyűlöletet.

– Geasára gondoltam. – Lucilla sokatmondóan nézett Schwangyura. – Elképesztőnek találom, hogy hagytad Geasát ekkora hibát elkövetni.

– Én nem avatkozom bele a gholá nevelésének normális folyamatába. Ha valamelyik tanára valóban megkedveli, az nem az én dolgom.

– Vonzó gyermek – mondta Lucilla.

Egy kicsit még álltak ott, és nézték a Duncan Idaho-ghola játék-edzését. Mindkét tisztelendő anyának eszébe jutott egy pillanatra Geasa, a gholaterv keretében idehozott első tanárok egyike. Schwangyu hozzáállása világos volt: Geasa sorsszerű kudarc volt. Lucilla csak azt gondolta: „Schwangyu és Geasa jól megnehezítették a dolgomat.” Egyikük sem gondolt bele egy pillanatra sem, hogy ezek a gondolatok hogyan erősítik meg a hűségüket.

Miközben az udvaron játszó gyereket nézte, Lucillában új keletű csodálat ébredt aziránt, amit a zsarnok istencsászár valójában elért. II. Leto számtalan emberöltőn keresztül használta ezt a gholatípust – több mint három-

ezer-ötszáz évig, egyiket a másik után. II. Leto, az istencsászár pedig nem mindennapi természeti erőnek bizonyult. Ő volt az emberi történelem legnagyobb pusztító ereje, aki átgázolt mindenben: társadalmi rendszereken, természetes és természetellenes gyűlöleteken, kormányzati formákon, rítusokon (a tabukon és kötelezettségeken is), intenzív és ad hoc vallásokon. A Zsarnok mozgásának mindent szétzúzó súlya nem hagyott semmit érintetlenül, még a Bene Gesserit sem.

II. Leto „Arany Ösvény”-nek hívta, ez a Duncan Idaho-típusú ghola pedig ott lent, kiemelt szerepet játszott ebben a félelmetes útban. Lucilla tanulmányozta a Bene Gesserit-beszámolókat, melyek talán a legjobbak voltak az univerzumban. A régi impériumi bolygókon a frissen házasodott párok a mai napig is vizet locsoltak szét keletre és nyugatra, miközben „A Te áldásod ömöljön vissza ránk ebből az ajándékból, ó, Végtelen Hatalmú és Végtelen Kegyelmi Isten!” helyi változatát mormolták.

Valaha a halszólítók és a papságuk kötelessége volt eme hódolat kikényszerítése. De a dolog önálló életre kelt, átható belső kényszer lett. Még a leginkább kételkedő hívők is azt mondták, ártani nem árthat... Olyan eredmény volt ez, amit még a Bene Gesserit Missionaria Protectiva legjobb vallásmérnökei is tehetetlen borzadállyal szemléltek. A Zsarnok fölébe kerekedett a Bene Gesseritnek. És a Nővérek a Zsarnok halála óta eltelt tizenöt évszázad alatt sem voltak képesek megfejteni a dolog lényegét.

– Ki végezte a gyermek vallási oktatását? – kérdezte Lucilla.

– Senki – felelte Schwangyu. – Minek vesződne ilyenmivel? Ha tudatára ébred eredeti emlékeinek, úgyis meglesznek a saját elképzelései. Majd ezekkel foglalkozunk, ha ugyan szükség lesz rá.

A gyerek odalent teljesítette megszabott tréningjét. Nem nézett föl megint a mellvédre, hanem otthagya az udvart, s kiment egy nagy ajtón balra. Patrin is elhagyta őrhelyét, anélkül, hogy a két Tisztelendő Anyára pillantott volna.

– Ne tévesszenek meg Teg emberei! – mondta Schwangyu. – Még a hátukon is van szemük! Tudod, Teg szülőanyja közülünk való volt. És Teg olyan dolgokat tanít a gholának, amiket jobb lett volna, ha sosem tud meg.

A robbanások egyben az idő összepréselődései is. A természetes világegyetem megfigyelhető változásai bizonyos mértékig és bizonyos nézőpontból mind robbanásveszélyesek: máskülönben észre sem lehetne venni őket. A változás sima folytonossága, ha eléggé le van lassítva, észrevétlen marad a megfigyelők számára, akiknek idő/figyelem feszítvája túl rövid. Ezért én olyan változásokat is láthattam, amit ti észre sem vehettetek.

II. LETO

A nő, aki a Káptalanház Bolygójának reggeli fényében állt Alma Mavis Taraza Főtisztelendő Anyával szemben az asztal másik oldalán, magas volt és karcsú. A vállától a földig érő, csillámló fekete abaköpeny sem rejtette el teljesen azt a kecsességet, ami teste minden mozdulatát jellemezte.

Taraza előrehajolt az ebszéken, és végigfutott a feljegyzésnyilvántartó által csak az ő szemének láthatóan kivetített, sűrű Bene Gesserit-írásjeleken.

„Darwi Odrade” – azonosította a kiírás az álló nőt, aztán egy tömör életrajz következett, melyet Taraza már részletesen ismert. A kivetített képernyő többféle célt szolgált: biztos emlékeztető volt a Főtisztelendő Anya számára, gondolkodási időt adott, míg látszólag a kiírást olvasta, és végső érvként is használható volt, ha a meghallgatás esetleg rosszul sült el.

Odrade tizenkilenc gyermeket szült a Bene Gesseritnek – olvasta ki Taraza a szeme előtt elfutó információkból –, mindegyiket más apától. Ebben semmi különös nem volt, viszont még a legbehatóbb vizsgálódás sem tudott felfedezni semmiféle vastagodást Odrade alakján ennek az alapvető szolgálatnak a következményeként. Arca valamiféle természetes méltóságot sugárzott, hosszú orra és szögletes arccsontjai voltak. Minden vonása lefelé, keskeny állára irányult. Ajka viszont telt volt, és szenvedélyt ígért, amit azonban a nő gondosan féken tartott.

„Az Atreides-génekre mindig számíthatunk” – gondolta Taraza.

Egy ablakfüggöny lebbent meg csapkodva Odrade mögött, és a nő hátra nézett. Taraza nappali szobájában voltak, egy apró, de elegánsan bútorozott, a zöld árnyalataival díszített helyiségben. Tarazát csak az ebszék éles, fehér színe emelte ki a háttérből. A szoba köríves ablakai kelet felé néztek, a kertre, a gyepre, a Káptalanház Bolygója távoli, havas hegyeinek háttérével.

Taraza fel sem nézve szólt:

– Örültem neki, hogy te is és Lucilla is elvállaltátok a megbízást. Nagyon megkönnyítitek a dolgomat.

– Szívesen találkoztam volna ezzel a Lucillával – mondta Odrade, és lenézett Taraza feje tetejére. Lágú, mély tónusú hangja volt.

Taraza megköszöri a torkát.

– Erre semmi szükség, Lucilla az egyik legkiválóbb bevésőnk. Természetesen mindketten ugyanazt a liberális kondicionálást kaptátok, hogy el tudjátok végezni a feladatot.

Taraza nemtörődöm hanghordozásában volt valami majdhogynem sértő árnyalat, és csak a hosszú tapasztalat hűtötte le Odrade azonnal feltámadó

neheztelését. Rájött, hogy részben a „liberális” szó zavarja. Az Atreides-ősök fellázadtak erre a szóra. Olyan volt, mintha felgyűlt női emlékei kicsapnának a fogalom mögött rejlő tudattalan feltételezésekre és felülvizsgálatlan előítéletekre.

„Csak a liberálisok gondolkodnak igazán. Csak a liberálisok intellektuálisak. Csak a liberálisok értik meg embertársaik szükségleteit.”

Mennyi gonoszság rejlik ebben a szóban! – gondolta Odrade. Hány titkos én, ami felsőbbrendűnek akarja érezni magát.

Odrade emlékeztette magát, hogy Taraza sértő és hányaveti hangja ellenére pusztán katolikus értelmében használta a szót. Lucilla általános képzetét gondosan Odradééhoz igazították.

Taraza hátradőlt, kissé kényelmesebb testhelyzetbe, de továbbra is a képernyőt figyelte. A keleti ablakokon beözönlő fény éppen az arcára hullt, és árnyékot vetett az orra meg az álla alatt. Kicsi nő volt, alig valamivel idősebb, mint Odrade, de sokat megőrzött abból a szépségből, ami problémás hímek megbízható szaporodótársává tette. Arca nyújtott ovális volt, lágy ívű pofacsontokkal. Fekete haját magas homlokából szorosan hátrafogva, feltornyozva viselte. Alig nyílt a szája, amikor beszélt: tökéletesen ura volt a mozdulatainak. Leginkább azonban a szeme volt figyelemre méltó: az a kényszerítő erejű, telikék szem! Az összhatás egy nyájas maszk volt, mely nagyon keveset árult el Taraza valódi érzéseiből.

Odrade felismerte a Főtisztelendő Anyának ezt a pózát. Taraza most magában fog motyogni. És valóban, szinte azonnal, Taraza mormogni kezdett.

A Főtisztelendő Anya gondolkodott, míg figyelmesen nézte az életrajzi leírást. Számos dolog kötötte le a figyelmét.

Ez megnyugtató gondolat volt Odrade számára. Taraza nem hitt abban, hogy létezik valamiféle jóakarató erő, ami védelmezi az emberiséget. Taraza világegyetemében csak a Missionaria Protectiva és a Bene Gesserit szándékai számítottak. És az ítéltetett jónak, ami ezeket a szándékokat szolgálta – akár a régen halott Zsarnok machinációi is. Minden más gonosz volt. A Szétszóródás idegen behatolóiban – főképp azokban a visszatérő leszármazottakban, akik a „Tisztelet Matróái”-nak nevezték magukat – nem volt szabad megbízni. Taraza saját emberei – még azok a Tisztelendő Anyák is, akik szembefordultak vele a Tanácsban – voltak a Bene Gesserit örök forrásai, az egyetlen dolog, amiben bízni lehetett.

Taraza még mindig nem nézett fel.

– Tudod, amikor összeveted a Zsarnok előtti évezredek a halála után következőkkel, a nagyobb konfliktusok számának csökkenése szembeűnő. A Zsarnok ideje óta az ilyen konfliktusok mennyisége a megelőzőnek kevesebb mint két százalékára csökkent.

– Már amennyire mi tudjuk – mondta Odrade.

Taraza tekintete fölfelé villant, aztán újra visszasüllyedt.

– Micsoda?

– Nem áll módunkban megállapítani, hogy hány háború folyik a mi látókörünkön kívül. Vannak statisztikáid a Szétszóródás népéről?

– Már hogy lennének!

– Ezek szerint Leto megszelídített minket – mondta Odrade.

– Ha mindenáron így akarod megfogalmazni... – Taraza emlékeztető jelet tett valami mellé, amit a képernyőn látott.

– Nem ludas ebben a mi szeretett Miles Teg basharunk is? – kérdezte Odrade. – Vagy az ő tehetséges elődei?

– Azokat az embereket mi választottuk – mondta Taraza.

– Nem értem, hogy jön ide ez a hadi eszmecsere – szólt Odrade. – Mi köze ennek a jelenlegi problémánkhoz?

– Vannak olyanok, akik azt gondolják, hogy egy otromba csapással visszaállíthatjuk a Zsarnok előtti állapotot.

– Igen? – harapta be a száját Odrade.

– Visszatérő Elveszettjeink számos csoportja árul fegyvereket bárkinek, aki meg akarja vagy meg tudja venni.

– Pontosabban? – kérdezte Odrade.

– Kifinomult fegyverek áramlanak a Gammura, és nem kétséges, hogy a tleilaxiak gyűjtik be a veszedelmesebb harci eszközök nagy részét.

Taraza hátradőlt, és megdörgölte a halántékát. Halk, szinte tűnődő hangon beszélt.

– Azt hisszük, hogy a legnagyobb pillanatban, a legmagasabb elvek alapján döntünk.

Odrade már ezt is látta.

– A Főtisztelendő Anya talán kételkedik a Bene Gesserit igazában?

– Hogy kételkedem? Dehogy! De frusztrációt tapasztalok. Egész életünkben ezekért a magas, kifinomult célokért dolgozunk, és mi lesz belőle? Rájövünk, hogy sok minden, amire az életünket tettük fel, kicsinyes döntések eredménye. A személyes kényelem vágyából vezethető le, és semmi köze a fennkölt eszmékhez. Ami igazán számított, az azoknak a világi munkaszerződése volt, akik meg *tudták* hozni a döntéseket.

– Ezt politikai szükségszerűségnek szoktad nevezni – mondta Odrade.

Taraza kemény önuralommal beszélt, miközben figyelmét megint a képernyőre fordította.

– Ha ítéleteinkben intézményesültté válunk, ez a Bene Gesserit biztos végét jelenti.

– Az én életrajzomban nem fogsz kicsinyes döntéseket találni – szólt Odrade.

– Én gyengeségforrásokat keresek, foltokat.

– Azokat sem fogsz találni.

Taraza elfojtott egy mosolyt. Felismerte ezt az énközpontú megjegyzést: Odrade így szokta szurkálni a Főtisztelendő Anyát. Odrade nagyon ügyesen tette a türelmetlenséget, mikor valójában végtelenül higgadt volt.

Mikor Taraza nem harapott rá a csalira, Odrade visszatért a nyugodt várakozáshoz – könnyű légzés, megállapodott elme. A türelem gondolkodás nélkül jön. A Nővérek már régen megtanították arra, hogyan ossza a múltat és a jelent egyidejű folyamatba. Miközben a jelenlegi környezetét vizsgálta, a múltja darabkáit is elő tudta szedegetni, és úgy élni át őket, mintha azok is jelenben történnének.

Memóriamunka – gondolta Odrade. A szükséges dolgok előhúzása és visszatétele. A korlátok eltávolítása. Mikor minden más elhalványult, még mindig ott volt a gubancos gyermekkor.

Volt idő, amikor Odrade úgy élt, mint bármelyik másik gyerek: egy házban egy nővel meg egy férfival, akik, ha nem is voltak a szülei, de úgy viselkedtek. Minden más gyerek, akit ismert, hasonló környezetben élt. Volt *papájuk* és *mamájuk*. Néha csak a papa dolgozott az otthontól távol. Néha csak a mama ment el a munkája után. Odrade esetében a nő otthon maradt, és nem más vigyázott a gyereke munkaidőben. Később Odrade megtudta: szülőanyja nagy összeget fizetett azért, hogy ily módon elrejtse őt.

– Azért rejtett el nálunk, mert szeret – magyarázta neki az asszony, amikor Odrade már elég nagy volt ahhoz, hogy megértse. – Ezért nem szabad soha elárulnod senkinek, hogy nem mi vagyunk az igazi szüleid.

Odrade később azt is megtudta, hogy ehhez a szeretetnek semmi köze nem volt. A Tisztelendő Anyáknak nem voltak ilyen evilági indítékaik. Márpedig Odrade szülőanyja Bene Gesserit-nővér volt.

Mindezt Odradéval az eredeti terv szerint közölték. A neve: Odrade. Mindig Darwinak szólították, amikor az illető nem akart nyájaskodni, és nem volt dühös. A gyerekbarátai ezt általában lerövidítették Darra.

De azért nem minden ment az eredeti terv szerint. Odrade emlékezett egy keskeny ágyra egy pasztellkék falú szobában, állatokat és képzeletbeli tájakat ábrázoló képekkel a falakon. Fehér függönyök lengedeztek az ablakon a tavaszi és nyári fuvallatban. Odrade emlékezett rá, hogy ugrál a keskeny ágyon – csodálatosan jó játék: föl-le, föl-le. Rengeteg nevetés. Karok kapják el repülés közben, és szorosan megölelik. Egy férfi karjai: kerek arc, kis bajusz, ami mindig kacagásra csiklandozza. Az ágy nekiütődik a falnak, amikor felugrik, és nyomokat hagy rajta.

Odrade most ezt az emléket játszotta le, és nem nagyon akarózott neki behajítani ezt a racionalitás kútjába. Nyomok a falon. A nevetés és öröm nyomai. Milyen aprók, mégis milyen sokat jelentenek!

Furcsa, hogy újabban egyre többet gondolt a papára. De nem minden emlék volt boldog. Voltak alkalmak, amikor a papa dühös-szomorú volt, és figyelmeztette a mamát, hogy „ne menjen bele túlságosan”. Az arca tehetetlenséget tükrözött. A hangja ugató volt, mint amikor haragudott. Aztán a mama mozdult meg lágyan, a szeme csupa aggodalom. Odrade érzékelte az aggodalmat, és neheztelt a férfira. Az asszony tudta a legjobban, hogyan bánjon a férfival. Megcsókolta a nyakát, megsimogatta az arcát, és a fülébe suttogott.

Ezek az ősi, „természetes” érzelmek rengeteg munkát adtak a Bene Gesserit analista-proktoroknak, míg kiűzték őket Odradéból. De még most is voltak visszamaradt törmelékdarabkák, melyeket fel kellett szedni és ki kellett dobni. Odrade tudta, hogy még most sem tűnt el mindegyik.

Látva a gondosságot, amellyel Taraza az életrajzát tanulmányozza, Odrade eltűnődött, vajon nem ez volt-e a folt, amit Taraza észrevett.

„Mostanra már biztosan tudják, hogy ura vagyok ezeknek a régi érzelmeknek!”

Olyan régen volt. Mégis el kellett ismernie, hogy a férfi és az asszony emléke ott rejtőzik mélyen benne, és olyan erővel kötődik hozzá, hogy soha sem lehet teljesen kiirtani. Főleg a mama...

A Tisztelendő Anya, aki megszülte Odradét, olyan okokból rejtette el őt arra a helyre a Gammun, amit Odrade most már elég jól megértett. Nem neheztelt érte. Ez mindkettejük életben maradásához szükséges volt. A probléma abból származott, hogy mostohaanyjától Odrade valami olyasmit kapott, amit a legtöbb anya megad a gyermekének, és amiben a Nővérek annyira nem bíztak – szeretetet.

Mikor a Tisztelendő Anyák jöttek, a mostohaanya nem harcolt *gyermek* elvitele ellen. Két Tisztelendő Anya érkezett egy csapat férfi és női proktorral. Ezután Odradénak rengeteg ideje volt megérteni ennek a rettenetes pillanatnak a jelentőségét. Az asszony a szíve mélyén tudta, hogy egyszer eljön az elválás napja, csak idő kérdése. Mégis, ahogy a napokból évek lettek – majdnem hat szabványév –, az asszony elkezdett remélni.

Aztán jöttek a Tisztelendő Anyák a testes segédekkel. Egyszerűen csak kivártak addig, míg biztonságos nem lett a helyzet, míg biztosak nem voltak benne, hogy egyetlen vadász sem tudja, ez egy Bene Gesserit – egy megtervezett – Atreides-sarj.

Odrade látta, hogy a mostohaanyja rengeteg pénzt kap. Az asszony a padlóra hajította a pénzt, de nem emelte fel a hangját, hogy tiltakozzon. A jelenetben szereplő felnőttek tudták, hol a hatalom.

Az elfojtott emlékeket felidézve Odrade még mindig látta az asszonyt, ahogy egy karosszékbe roskad az ablak mellett, fázósan összefogja a saját vállait, és hintázik előre-hátra, előre-hátra... Egyetlen hang nélkül.

A Tisztelendő Anyák a Hangot használták, ezenkívül búbájt, kábító füvek füstjét és saját lenyűgöző jelenlétüket, hogy Odradét a várakozó kocsiba csalják.

– Nem fog sokáig tartani. Az igazi anyád küldött minket.

Odrade érzekelte a hazugságot, de a kíváncsiság győzött.

„Az igazi anyám!”

Utolsó képe egyetlen addig ismert női szülőjéről az ablaknál ülő, előre-hátra ringatózó, elkeseredett arcú alak maradt.

Később, amikor Odrade arról beszélt, hogy visszatér az asszonyhoz, ezt az emlékképet beépítették egy alapvető Bene Gesserit-leckébe.

– A szeretet nyomorúsághoz vezet. A szeretet nagyon ősi erő, aminek a maga idejében megvolt a célja, de többé már nem alapvető a faj fennmaradása szempontjából. Emlékezz ennek az asszonynak a hibájára, a fájdalomra!

Tizenéves korának derekáig Odrade ábrándozással alkalmazkodott. *Válóban* vissza fog térni, ha majd teljes értékű Tisztelendő Anya lesz. Visszamegy, és megkeresi azt a szeretetteljes asszonyt, akkor is, ha nem tudja más nevét azonkívül, hogy „mama” meg „Sibia”. Odrade emlékezett a felnőtt barátok nevetésére, akik „Sibiá”-nak hívták.

„Mama Sibia!”

De a Nővérek észrevették ezeket az ábrándokat, és felkutatták forrásukat. Aztán ezt is beépítették egy leckébe.

– Az álmodozás az első megnyilvánulása annak, amit mi szimulfolymatnak nevezünk. Ez a racionális gondolkodás alapvető eszköze. Ezzel tudod megtisztítani az elmédet, hogy jobban gondolkodhass.

„Szimulfolymat!”

Odrade Tarazára nézett az asztal fölött. A gyermekkori traumát óvatosan egy rekonstruált memóriahelyre kell tenni. Mindez messze volt, a Gammun, azon a bolygón, amit a Dan népe épített újjá az Ínséges Idők és a Szétszóródás után. A Dan – akkoriban még Caladan – népe. Odrade keményen megkapaszkodott a racionális gondolkodásban, a Más Emlékek talapzatára támaszkodva, ami a fűszeragónia alatt áramlott be a tudatába, mikor teljes értékű Tisztelendő Anya lett.

Szimuláramlat... A tudatosság szűrője... Más Emlékek...

Milyen erős eszközöket adtak neki a Nővérek! Milyen veszedelmes eszközöket! Az a sok másik élet mind ott fekszik közvetlenül a tudat függönye mögött, a túlélés eszközeként, nem a kíváncsiság kielégítésére.

Taraza a szeme előtt elfutó anyagból fordította fennhangon:

– Túl sokat áskálódsz a Más Emlékekben! Ez sok energiát von el.

A Főtisztelendő Anya telikék szeme szűrős pillantást vetett fölfelé, Odradéra.

– Időnként egészen a fizikai tűrőképesség határáig mész. Ez korai halálhoz vezethet.

– Óvatos vagyok a fűszerrel, Anya.

– Jól is teszed! A test csak ennyi fűszert tud elviselni, csak ennyi kalandozást a múltjában!

– Megtaláltad a foltomat? – kérdezte Odrade.

– Gammu! – Egyetlen szóban egy egész szónoklat.

Odrade tudta. Azoknak az elveszett éveknél a traumája a Gammun. Olyan elhajlás ez, amit gyökerestől ki kell iratni, és racionálisan elfogadhatóvá kell tenni.

– De hát engem a Rakisra küldtek! – mondta Odrade.

– Gondoskodj róla, hogy mindig emlékezz az önmérséklet aforizmáira! Ne feledd, ki vagy!

Taraza megint a képernyőjéhez hajolt.

„Odrade vagyok” – gondolta Odrade.

A Bene Gesserit-iskolákban, ahol a keresztnevek általában elhaltak, a listák mindig a vezetéknév alapján készültek. Korán megtanulták, hogy a titkos vagy személyes név elárulása ősi eszköz arra, hogy valakit a vonzalom csapdájába ejtsenek.

Taraza, aki három osztállyal járt Odrade fölött, azt a feladatot kapta, hogy „hordja magával azt a kisebb lányt”; a figyelő tanárok szándékosan hozták össze őket.

A „magával hordás” jelentett némi basáskodást a kisebbik fölött, de olyan alapvető tudnivalók átadását is, melyeket könnyebb volt egy korban közelebb állótól megtanulni. Taraza, mivel hozzáférhetett tanítványa személyi adataihoz, kezdte „Dar”-nak hívni a kisebb lányt. Odrade erre „Tar”-nak szólította Tarazát. A két név bizonyos köteléket teremtett köztük – Dar és

Tar. Miután a Tisztelendő Anyák ezt meghallották, és megszidták őket érte, néha még azután is elkövették ezt a bűnt, pusztán a mulatság kedvéért.

Odrade most lenézett Tarazára, és azt mondta:

– Dar és Tar.

Mosoly jelent meg Taraza szája szegletén.

– Mi van az adataimban, amit nem tudsz már rég fejből? – kérdezte Odrade.

Taraza hátradőlt, és megvárta, míg az ebszék alkalmazkodik új testhelyzetéhez. Összekulcsolt kezeit az asztalra helyezte, és felnézett a fiatalabb nőre.

„Igazából nem is sokkal fiatalabb” – gondolta Taraza.

De az iskola óta Taraza mégis úgy gondolt Odradéra, mint egy fiatalabb korcsoport tagjára, és ezzel olyan szakadék keletkezett köztük, amit semmiféle idő nem szüntethetett meg.

– Légy óvatos az elején, Dar! – mondta Taraza.

– Ez a terv már jócskán túl van az elején... – mondta Odrade.

– De a te szereped csak most kezdődik. És olyan dologba vágunk most bele, amit még sosem kíséreltünk meg.

– És most meg kell tanulnom mindent erről a gholáról?

– Nem.

Hát ez az! A magasröptű vita és a „tudnod kell” minden nyomát elsöpörte ez az egyetlen szó. De Odrade megértette. Volt egy szervezeti törvény, melyet még az eredeti Bene Gesserit Káptalanház fektetett le, és ami csak apró változásokon ment keresztül az évezredek során. A Bene Gesserit osztályait kemény vízszintes és függőleges korlátok szabdalják szét, osztották elszigetelt csoportokra, melyek csak itt, a csúcson futottak össze. A kötelességeket (amelyeket itt „megbízásos feladatok”-nak neveztek) egymástól elválasztott sejtekben hajtották végre. Az egyik sejten belül tevékenykedők nem ismerték a másik, párhuzamos sejtekben dolgozó társaikat.

„De én tudom, hogy Lucilla Tisztelendő Anya ott van egy párhuzamos cellában – gondolta Odrade. – Ez a logikus megoldás.”

Felismerte a szükségszerűséget. Ősi terv volt ez, titkos forradalmi társaságok kelléktárából kiemelve. A Bene Gesserit mindig is állandó forradalmárnak tekintette magát. Olyan forradalom volt ez, ami csak a Zsarnok, II. Leto ideje alatt kényszerült csitulni.

„Csitulni, de nem eltérülni vagy megszűnni” – emlékeztette magát Odrade.

– A feladatodat tekintetbe véve – mondta Taraza – mondd meg, ha látsz valamit, ami közvetlen fenyegetést jelent a Nővérekre!

Ez egyike volt Taraza *különleges* kérdéseinek, melyekre Odrade megtanult szavak nélküli ösztönből válaszolni, amit aztán szavakba öntött. Gyorsan felelte:

– Ha nem cselekszünk, az a rosszabb.

– Gondoltunk rá, hogy veszély lesz – mondta Taraza. Száraz, távoli hangon szólt. Nem szerette előhívni ezt a képességet Odradéból. A fiatalabbik nő rendelkezett egy jövőbelátó ösztönnel, amivel fel tudta deríteni a Nővéreket fenyegető veszélyeket. Ez persze a genetikai vonalának erős behatásából ered – az Atreidések a maguk veszedelmes képességeivel. Volt egy különleges megjegyzés Odrade szaporodási dossziéjában: „Minden utódot

gondosan megvizsgálni”. Ezek közül az utódok közül kettőt feltűnés nélkül eltettek láb alól.

„Nem kellett volna most felébresztenem Odrade képességét, még egyetlen pillanatra sem!” – gondolta Taraza. De néha túl erős volt a kísértés.

Taraza az asztalába zárta a vetítőt, és miközben beszélt, az üres asztalapot bámulta.

– Még ha találsz is egy tökéletes nemzőapát, akkor sem szaporodhatsz az engedélyünk nélkül, amíg távol vagy.

– A természetes anyám hibája – mondta Odrade.

– A természetes anyád hibáját is fel kellett volna ismerni, már amikor elkövette!

Odrade ezt már hallotta. Ott volt az a dolog az Atreides-vonalban, amire a nemesítési mesternőknek gondosan figyelniük kellett. Az a vad tehetség, hát persze! Odrade tudott erről a vad tehetségről, erről a genetikai erőről, ami létrehozta a Kwisatz Haderachot és a Zsarnokot. De mit akarnak tulajdonképpen a nemesítési mesternők? Vagy pusztán negatív a megközelítésük? Ne legyen több veszélyes születés! Sosem látta viszont egyik gyermekét sem a szülés után, de ez a Nővérek közt nem volt túlságosan furcsa dolog. És nem látta soha a saját genetikai leírását sem. A Nővérek itt is az erők gondos megosztásával dolgoztak.

„És azok a korábbi tilalmak a Más Emlékeimre!”

Megtalálta az üres helyeket a memóriájában, és megnyitotta őket. Valószínű volt, hogy csak Taraza és talán két tanácsos (a legvalószínűbb, hogy Bel-londa, meg egy másik öregebb Tisztelendő Anya) férhettek hozzá az érzékenyebb szaporodási információkhoz.

Taraza és a többiek tényleg megesküdtek, hogy inkább meghalnak, de nem árulják el a titkos adatokat kívülállóknak? Végül is megvolt a percíz szertartása annak, hogy hogyan játszódjon le az utódlás akkor, ha egy magas rangú Tisztelendő Anya a Nővérektől távol hal meg, a magába zárt életek továbbadásának esélye nélkül. Erre a szertartásra gyakran sor került a Zsarnok uralma alatt. Rettenetes időszak volt! Tudni azt, hogy átlát a Nővérek forradalmi sejtjein! Szörnyeteg! Odrade tudta, nővérei sosem áltatták magukat azzal, hogy II. Letót valami mélyen gyökerező, Jessica nagyanyja iránti hűség tartotta volna vissza a Bene Gesserit elpusztításától.

„Ott vagy, Lady Jessica?”

Odrade érezte a mozgolódást valahol mélyen magában. Egy Tisztelendő Anya kudarca: „Hagyta magát szerelembe esni!”. Milyen apró dolog, és milyen nagyok a következményei! Háromezer-ötszáz év zsarnokság!

Az Arany Ösvény! Végtelen? És mi van a Szétszóródásba került megatril-liókkal? Milyen fenyegetést jelentenek a most visszatérő Elveszettek?

Mintha olvasott volna Odrade gondolataiban, ahogy látszólag sok más alkalommal is, Taraza azt mondta:

– A Szétszóródottak ott vannak kint... Arra várnak, hogy lecsaphassanak.

Odrade már hallotta az érveket: veszély az egyik oldalon is, a másikon is, valami mágneses erővel vonzó. Megannyi varázslatos ismeretlen. A Nővérek a maguk évezredekén át melanzzsal élesített képességeikkel – mit kezdenek majd az emberiségnek ezekkel a megcsapolatlan forrásaival? Gondoljunk

csak arra a rengeteg génre ott kint! A lehetséges tehetségekre, melyek kint sodródhatnak az univerzumokban, hogy talán örökre elveszenek!

– Nem az ismert dolgok okozzák a legnagyobb félelmeket – mondta Odrade.

– És a legnagyobb ambíciókat – mondta Taraza.

– Akkor hát a Rakisra megyek?

– Ha eljön az ideje. Megfelelőnek találtak a feladatra.

– Különben nem engem bízál volna meg vele.

Ez régi játék volt köztük, még az iskolás időkből. De Taraza észrevette, hogy nem tudatosan ment bele. Túl sok emlék gabalyította össze kettőjüket, Tart és Dart. Erre figyelni kell!

– Ne feledd, hova köt a hűség! – mondta Taraza.

A nem-hajók létezése felveti annak a lehetőségét, hogy egész bolygókat lehet elpusztítani a megtorlás veszélye nélkül. Egy nagy tárgyat, aszteroidát vagy hasonlót lehet a bolygó ellen küldeni, vagy az embereket lehet egymás ellen fordítani szexuális felforgatással, aztán pedig felfegyverezni őket, hogy elpusztítsák egymást. A Tisztelet Matrónia láthatólag ez utóbbit részesíti előnyben.

BENE GESSERIT-ELEMZÉS

Az udvaron elfoglalt helyéről Duncan Idaho akkor is figyelte a föntieket, amikor pedig nem is látszott rajta. Persze, ott volt Patrin, de ő nem számított. A Tisztelendő Anyák Patrinnal szemközt álltak, őket kellett figyelni. Mikor Lucillára nézett, azt gondolta: „Ó új!” Ez a gondolat hirtelen izgalommal töltötte el, amit újabb gyakorlatozással vezetett le.

Teljesítette a Miles Teg által elrendelt edzőjáték első három sorozatát, és alig volt tudatában annak, hogy Patrin jelenteni fogja, hogyan teljesített. Duncan szerette Teget és az öreg Patrint, s érezte, hogy érzelmei viszonzásra találnak. De ez az új Tisztelendő Anya – az ő jelenléte érdekes változósokat sugallt. Először is fiatalabb volt a többieknél. Ezenkívül nem próbálta elrejtteni a szemét, ami a Bene Gesseritek egyik jellemzője volt. Amikor először meglátta Schwangyut, akkor nem-fűszerfüggő pupillát és enyhén véres szemfehérjét utánzó kontaktlencse pillantásával találkozott a tekintete. Az Erősség egyik gyakornokától azt is hallotta, hogy Schwangyu lencséi másnak a korrigálására is szolgálnak: „egy asztigmatikus gyengeségére, amit eltérnek a genetikai vonalában, cserébe azokért az előnyös tulajdonságokért, amelyeket továbbad az utódainak”.

Akkor ennek a megjegyzésnek a nagy része érthetetlen volt Duncan számára. Utánanézett az utalásoknak az Erősség könyvtárában, bár ezek az utalások szórványosak és tartalmukban erősen korlátozottak voltak. Maga Schwangyu elhárított mindenféle kérdést erre vonatkozólag, de a tanárai

ezutáni viselkedéséből Duncan tudta, hogy mérges lett. Jellemző módon másokon töltötte ki a haragját.

Duncan gyanította, hogy valójában az hozta ki a sodrából, amikor ő megkérdezte, hogy Schwangyu-e az anyja.

Duncan már régóta tudta, hogy valami miatt különleges. Voltak a hatalmas Bene Gesserit-Erősség épületegyüttesének olyan részei, ahová nem engedték be. Persze, talált módot arra, hogy kijátssza ezeket a tilalmakat: gyakran bámult ki sűrű sövényeken és nyitott ablakokon át örökre és olyan kiürített területekre, melyeket tűz alatt lehetett tartani hadászati gondosan elhelyezett gépfegyvererődökből. Miles Teg maga tanította meg őt a sortűzelhelyezés fontosságára.

Gammu – most ez volt a bolygó neve. Valaha Giedi Prime-ként ismerték, de egy bizonyos Gurney Halleck ezt megváltoztatta. Unalmas ügy. Még mindig maradt egy kis halvány, keserű olajszag a bolygó földjében a daniak előtti időkből. Speciális növények ezrei változtatták ezt meg, a tanárok így mondták. Ezek közül látott valamennyit az Erősségből is. Túlevelű és más fák vették körül őket.

Titokban tovább figyelve a Tisztelendő Anyákat, Duncan cigánykerekezni kezdett. Épp úgy feszítette és hajlította izmait, ahogy Tegtől tanulta.

Teg a bolygóvédelmet is tanította. A Gammut bolygó körüli pályán keringő monitorok fogták gyűrűbe, amelyek legénysége egyedül dolgozott. Családjuk lent maradt a Gammun, az örök éberségétől függő túszként. Valahol az úrben tartózkodó hajók között voltak észrevehetetlen nem-hajók is, amiknek a legénysége teljes egészében a bashar embereiből és Bene Gesserit-nővérekből állt.

– Nem fogadtam volna el ezt a megbízatást, ha nem az én kezemben van minden védelmi döntés – magyarázta Teg.

Duncan rájött, hogy *ez a megbízatás ő*. Az Erősség azért van, hogy őt védelmezze. Teg keringő monitorjai pedig a nem-hajókkal együtt az Erősségre vigyáznak.

Mindez a katonai oktatás része volt, amit Duncan valahogy ismerősnek érzett. Mikor azt tanulta, hogyan kell megvédeni egy látszólag sebezhető bolygót az úrból érkező támadások ellen, ösztönösen *tudta*, hogyan kell jól elhelyezni a véderőket. Mindez a maga egészében rendkívül bonyolult volt, az elemek azonban azonosíthatóak és érthetőek. Ott volt például az atmoszféra állandó megfigyelése és a Gammu lakóinak vérszéruma. Emellett mindenhol ott voltak a Bene Gesserit által fizetett Suk-orvosok.

– A betegségek fegyverek – mondta Teg. – És nekünk gondosan védekeznünk kell ellenük.

Teg gyakran intézett kirohanásokat a passzív védelem elve ellen. Azt mondta róla, hogy „egy olyan ostrommentalitás terméke, amiről régen ismert, hogy végzetes gyengeségekhez vezet”.

Teg hadászati óráin Duncan mindig nagyon figyelt. Patrín és a könyvtári feljegyzések megerősítették, hogy a Mentát Miles Teg bashar a Bene Gesserit egyik híres katonai vezetője volt. Patrín gyakran beszélt a közösen leszólgált idejükről, és mindig Teg volt a hős.

– A mozgékonyság a hadi siker titka – mondta Teg. – Ha erődökbe, akár egész bolygónyi erődökbe is vagy lekötve, végtelenül sebezhető vagy.

Teg nem sokat törődött a Gammuval.

– Látom, már tudod, hogy ezt a helyet valaha Giedi Prime-nak hívták. A Harkonnenek, akik itt uralkodtak, megtanítottak minket egy-két dologra. Hála nekik, most már világosabb képünk van arról, milyen rettenetesen brutális lehet az ember.

Mikor erre gondolt, Duncan észrevette, hogy a két Tisztelendő Anya a mellvéden nyilvánvalóan róla beszél.

„Én vagyok annak az újnak a feladata?”

Duncan nem szerette, hogy figyelik, és remélte, hogy az új majd hagy neki egy kis időt, amikor egyedül lehet. Nem látszott túl kemény nőnek. Nem úgy, mint Schwangyu.

Miközben tovább csinálta a gyakorlatokat, Duncan egy saját mondókát mormogott:

– Átkozott Schwangyu! Átkozott Schwangyu!

Kilencéves kora óta gyűlölte Schwangyut – immáron négy éve. Azt hitte, hogy Schwangyu nem tud erről a gyűlöletről. Biztos már rég elfeledkezett arról az incidensről, ami fellobbantotta Duncan gyűlöletét.

Alig volt kilencéves, és sikerült becsusszannia a belső örökön keresztül egy alagútba, ami az egyik géppuskatoronyhoz vezetett. Az alagútban gombaszag volt, halovány fények derengtek, s nedvességet is érzett. Kilesett a torony lőrésain, mielőtt elkapták, és visszatoloncolták az Erősség bel-sejébe.

Ezt a szökést kemény lecke követte Schwangyutól, ettől a távoli és fenyegető figurától, akinek mindig engedelmeskedni kellett. És Duncan még mindig így gondolt rá, pedig azóta már tanult a Bene Gesserit parancsoló Hangjáról, erről a hangművésze-tről, melynek révén meg lehet törni egy képzetlen hallgató akaratát.

„Engedelmeskedni kell neki!”

– Egy egész őrgárdát sodortál bajba – mondta Schwangyu. – Mindnyájan szigorú büntetést kapnak.

Ez volt a lecke legszörnyűbb része. Duncan kedvelte némelyik őrt, és néha-néha el is csalt egyet-egyet játszani: nevetni, bukfacezni. Ezzel a csínynyel, hogy kiszökött a toronyba, ártott a barátainak.

Duncan tudta, milyen az, ha valakit megbüntetnek.

„Átkozott Schwangyu! Átkozott Schwangyu!”

Schwangyu leckéje után Duncan az akkori vezető oktatójához, Tamalane Tisztelendő Anyához szaladt, egy másik ráncos öregasszonyhoz, akinek hűvös és tartózkodó modora volt, keskeny arca és durva bőre. Az örök büntetéséről kérdezte Tamalane-t. Tamalane furcsa, tűnődő hangulatba került, a hangja olyan volt, mint a fához súrlódó homok.

– Büntetések? Nos hát igen...

A nagy oktatószint kicsi tanulószobájában voltak, ahol Tamalane készült esténként a másnapi óráira. Voltak itt buborék- és tekercsolvasók meg egyéb, információ tárolására és kiolvasására szolgáló kifinomult eszközök. Duncan sokkal jobban szeretett itt lenni, mint a könyvtárban, de ide kísérő nélkül nem jöhetett. A szoba világos volt, számos szuszpenzoros parázsgömb világította meg. Mikor Duncan berontott, Tamalane elfordult a másnapi leckéktől.

– A mi erősebb büntetéseinkben mindig van valami áldozatilakoma-szerű – mondta. – És az örök természetesen erősebb büntetést fognak kapni.

– Lakoma? – döbbsent meg Duncan.

Tamalane teljesen hátrafordult forgószerékén, és egyenesen a fiú szemébe nézett. Acélos fogsora csillogott a fényben.

– A történelem ritkán volt kegyes azokhoz, akiket meg kellett büntetni – mondta.

Duncan megrezzent a történelem szóra. Ez Tamalane egyik jele volt. Most is lecke következik, megint egy unalmas lecke.

– A Bene Gesserit-büntetések nem lehet elfelejteni.

Duncan koncentrálni kezdett Tamalane vén szájára, mert hirtelen megérezte, hogy a nő saját fájdalmas tapasztalatából beszél. Most talán megtudhat valami érdekeset.

– A mi büntetéseinkben elkerülhetetlen lecke van – folytatta Tamalane. – És ez sokkal több, mint a pusztá fájdalom.

Duncan a padlón ült, Tamalane lábánál. Ebből a szögből Tamalane fekete leplek, baljós alaknak látszott.

– Mi nem a végső kínnal büntetünk – mondta. – Az a fűszeragóniát megta-
pasztaló Tisztelendő Anyák kiváltsága.

Duncan bólintott. A könyvtári feljegyzések utaltak a „fűszeragóniára”, erre a rejtélyes megpróbáltatásra, ami létrehozta az igazi Tisztelendő Anyákat.

– Az erősebb büntetések azért fájdalmasak is, és nem csak testileg. A büntetés nyomában ébredő érzelmek mindig az, amit a megbüntetett legnagyobb gyengeségének ítélünk, így erősítjük meg őt.

Szavai homályos rettegéssel töltötték el Duncant. Mit műveltek az őrei-
vel? Nem tudott megszólalni, de erre nem is volt szükség. Tamalane még
nem fejezte be.

– A büntetések mindig desszerttel végződnek – mondta, és a térdére
csapott.

Duncan a homlokát ráncolta. Desszerttel? Az lakomákon van. Hogyan le-
het egy lakoma büntetés?

– Ez nem valódi lakoma, csak az elv ugyanaz – magyarázta Tamalane. Ka-
romszerű ujjával kört rajzolt a levegőbe. – Jön a desszert: valami teljesen
váratlan. És a megbüntetett azt gondolja: „Ó, végre megbocsátottak!” Érted?

Duncan a fejét csóválta. Nem, nem érti.

– Ez a pillanat édessége – mondta Tamalane. – Végigszenvetted egy lako-
ma összes fájdalmas fogását, és végül eljutsz valamihez, ami jóízű. Na de!
Mikor megízleled, *akkor* következik a legfájdalmasabb pillanat, a felismerés,
a *megértése* annak, hogy ez nem a „minden jó, ha jó a vége”. És való-
ban nem az. Ez az erősebb büntetés végső fájdalma. Ez rögzíti a Bene Ges-
serit-leckét.

– De mit fog tenni azokkal az örökkel?! – szakadtak ki a szavak Dun-
canból.

– Nem tudom megmondani az egyes büntetések egyéni elemeit. Nekem ezt
nem kell tudnom. Csak annyit tudok, hogy mindegyiküknek más.

Tamalane nem volt hajlandó ennél többet mondani. Visszatért a másnapi
lecke előkészítéséhez.